

Informace ze zdravotnictví Středočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha
18.6.2004

5

Gynekologická péče - činnost ve Středočeském kraji v roce 2003

Gynaecologic Care - Activity in branch in the Středočeský Region in 2003

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru gynekologie v Středočeském kraji v roce 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti oboru a o dispenzarizovaných pacientkách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče ženských oddělení nemocnic.

Summary

Information on health care activity in the branch of gynaecology in the Středočeský region in 2003 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, gynaecological activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospital gynaecology departments.

Zdrojem údajů pro tuto publikaci bylo zjišťování výkazem A (MZ) 1-01 - Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor gynekologie. Tento výkaz vyplňuje každé ambulantní oddělení (pracoviště) uvedeného oboru ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele.

Zdrojem údajů za gynekologická lůžková oddělení je výkaz L (MZ) 1-02 - Pololetní výkaz o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití, který předkládají všechna lůžková zdravotnická zařízení ústavní péče bez ohledu na zřizovatele a výkaz L (MZ) 3-01 - Roční výkaz o činnosti ženských oddělení nemocnic.

Při rozboru dat bylo třeba mít na zřeteli, zvláště u ukazatelů počtu vyšetření, léčených a dispenzarizovaných pacientů vztažených k počtu žen kraje, fakt, že zjišťování nejsou prováděna za pacientky bydlící na území kraje, ale za ty, které byly ošetřeny (vyšetřeny) v ordinacích lékařů sídlících ve Středočeském kraji. Blízkost a dopravní dostupnost hlavního města Prahy může tyto údaje zkreslit v případech a na územích, kde je velký pohyb osob mezi uvedenými kraji, ať už z důvodů dojíždění do zaměstnání, nebo za rekreací. Vzhledem k možnosti svobodné volby lékaře, může být tento vzájemný pohyb také ovlivněn kvalitou poskytované péče konkrétním lékařem (pracovištěm). Kvalita poskytované péče však není předmětem uvedených statistických zjišťování.

K 31.12.2003 bylo ve Středočeském kraji zaregistrováno celkem 148 ambulantních pracovišť poskytujících gynekologickou péči. Následující údaje jsou za 146 pracovišť, a to z důvodu, že 2 zařízení i přes povinnost danou zákonem, výkazy nepředložila.

Ambulantní péče

Ambulantní gynekologickou péči zajišťovalo v roce 2003 ve Středočeském kraji celkem 406 odborných pracovníků v rozsahu 313,51 úvazků (přepočtené počty), a to včetně smluvních pracovníků, tzn. zaměstnaných v zařízeních na základě jiné, než pracovní smlouvy (na dohodu o pracovní činnosti, na smlouvu o dílo, na vlastní IČO apod.).

Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantních zdravotnických zařízeních

Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovníků	Počet zaměstnanců ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření			
		lékaři	SZP	celkem		z toho	
				absolutně	v %	na 1 lékaře	na 100 žen
Ambulantní část lůžkových ZZ	22	32,45	45,78	175 909	17,3	5 421	30,4
Samostatné ordinace lékařů specialistů	-	-	-	-	-	-	-
Samostatná ordinace PL - gynekologa	114	102,50	119,18	807 179	79,5	7 875	139,7
Ostatní ambulantní zdravot. zařízení	10	5,10	8,50	31 755	3,1	6 226	5,5
Středočeský kraj	146	140,05	173,46	1 014 843	100,0	7 246	175,7

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních); údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v ordinacích pracují

Proti roku 2002 se počet odborných pracovníků (úvazků) zvýšil u lékařů o 4,25 úvazků, u středního zdravotnického personálu o 3,57 úvazků, celkově o 2,56 %.

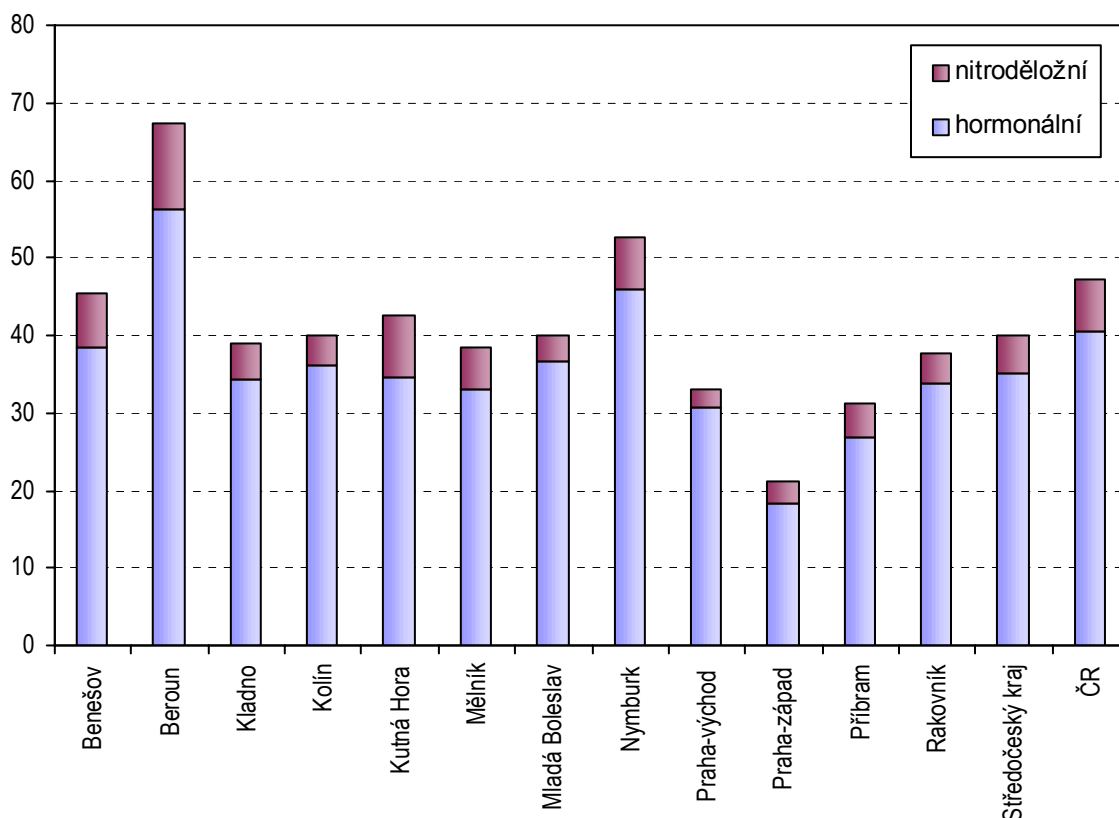
Počet vyšetření - ošetření v ambulancích zaměřených na gynekologickou péči se ve Středočeském kraji v roce 2003 oproti předchozímu roku zvýšil o 1,56 % na 1 014 843. Převážná část vyšetření byla provedena v samostatných ordinacích praktických lékařů - gynekologů, a to téměř 80% všech ošetření-vyšetření.

Vybavenost kraje lékaři gynekology je srovnatelná v přepočtu na počet obyvatel s průměrem v České republice, i když je o něco menší. Z okresů kraje připadá na počet obyvatel nejméně lékařů v okresech Praha - západ a Praha - východ. Vzhledem však k blízkosti těchto okresů hl. m. Praze je však nanejvýš pravděpodobné, že část ambulantní gynekologické péče bude obyvatelům těchto okresů poskytována také v Praze. Poměrně nízké vybavení lékaři je též v okrese Rakovník, jejich využití měřeno ukazatelem počtu vyšetření na lékaře a den je však pouze o málo vyšší, než je průměr za celý kraj (31,5 vyšetření).

Průměrný počet vyšetření na jednoho lékaře a den činil v roce 2003 ve Středočeském kraji 29 vyšetření, stejně jako v celé České republice.

Počet žen užívajících antikoncepci vzrostl ve Středočeském kraji proti roku 2002 o 4,13 %, v celé ČR pouze o 2,45 %, přesto však jejich podíl na celkovém počtu žen ve fertilním věku je stále ve srovnání s celou republikou nižší. Z dvanácti okresů kraje je však 8 okresů v tomto ukazateli pod krajským průměrem. Obecně z větší části ženy preferují hormonální antikoncepci, a to ve Středočeském kraji o 1,46 procentního bodu více než v celé ČR.

Počet žen užívajících antikoncepci na 1 000 žen fertilního věku ve Středočeském kraji v roce 2003

Počet nově přijatých těhotných žen ve Středočeském kraji vzrostl v roce 2003 proti předchozímu roku o 340 na 10 287, tj. o 3,42 %. Naopak se snížila návštěvnost ženských sester z 1 260 na 762 (39,52 %), neboť v posledních letech tato služba (péče) všeobecně klesá. Výrazně nízké procento nově přijatých těhotných žen k celkovému počtu žen fertilního věku je opět v okresech Praha - západ a Praha - východ, kde však jak již bylo výše řečeno, jsou údaje ovlivněny blízkostí Prahy, kde je též poskytována specializovaná péče v tomto oboru.

Statistickým zjišťováním jsou též sledovány počty dispenzarizovaných pacientek pro vybrané diagnózy. Nejčetnější diagnózou a zároveň s nejvyšším růstem počtu pacientek je prekanceróza děložního hrdla (jedná se o počet prvně zjištěných onemocnění pro tuto diagnózu). V roce 2003 vzrostl počet těchto pacientek o 28,30 %. Ve srovnání s celou Českou republikou je počet prvně zjištěných onemocnění u pacientek s touto diagnózou v přepočtu na 10 tisíc žen též výrazně vyšší ve Středočeském kraji, a to o 45 %. Výši tohoto ukazatele ovlivňují částečně údaje vykázané jedním zařízením v okrese Mělník, ve kterém jsou, podle nám poskytnutých informací, léčeny z velké části též pacientky z Prahy.

Počet dispenzarizovaných patientek pro vybranou diagnózu na 10 tis. žen

Území, okres	Novotvar in situ ¹⁾ (D05-D06, D07.0-3)	Počet prvně zjištěných onemocnění					
		prekancerózy děložního hrdla (N87.0-2)	ZN hrdla děložního (C53.-)	ZN těla děložního (C54.-)	ZN ovarií (C56)	ZN prsu (C50.-)	ZN ostatních lokalizací ²⁾
Středočeský kraj	2,75	81,70	1,56	3,57	1,40	3,01	0,90
ČR	3,89	56,18	2,29	3,99	2,09	2,95	0,88

¹⁾ D05.- carcinoma (novotvar) in situ prsu, D06.- carcinoma in situ hrdla děložního, D07.0-D07.3 carcinoma in situ jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

²⁾ C51.- zhoubný novotvar vulvy, C52 zhoubný novotvar pochvy - vaginy, C57.- zhoubný novotvar jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

Podrobnější údaje za dispenzarizované pacientky pro vybranou diagnózu dle územních celků uvádí tabulka v příloze.

Lůžková péče

Gynekologická lůžková péče je zajišťována ve Středočeském kraji celkem na 15ti odděleních se 713 lůžky vykázanými k 31.12.2003, přičemž proti stejnému období předchozího roku došlo k navýšení o 16 lůžek. Počet lékařů vzrostl na lůžkových odděleních minimálně, a to o 1,31 úvazku, naproti tomu však ubylo 13,83 úvazků středních zdravotnických pracovníků, což představuje pokles téměř o 4 %. Průměrný denní stav obsazených lůžek se proti roku 2002 mírně zvýšil, avšak ne natolik, aby došlo ke zvýšení jejich využití ve dnech. Tento ukazatel naopak poklesl z 226,5 dnů v roce 2002 na 224,0 dnů v roce 2003, tím se prohloubil rozdíl proti celorepublikovému průměru o 11,2 dní.

Počet operovaných žen na gynekologických odděleních nemocnic Středočeského kraje připadajících na tisíc žen kraje odpovídá celorepublikovému průměru. Proti roku 2002 byl zaznamenán výrazný pokles u zemřelých patientek v souvislosti s gynekologickým onemocněním, a to o 37,2 %.

Počet porodů se v nemocnicích Středočeského kraje zvýšil proti roku 2002 o 1,78 %, ale zároveň vzrostl i počet předčasných porodů, a to o 22,65 %, přesto je však jejich podíl srovnatelný s úrovní v celé ČR.

Zpracovala: Monika Volodkovičová

ÚZIS ČR

Středočeský krajský odbor
Centrum Lípa, Seydlerova 2451

158 00 Praha 5

tel.: 251 627 241

e-mail: volodkovicova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

Přílohové tabulky a grafy v členění podle okresů kraje:

Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření dle územních celků

Území, okres	Počet ZZ a pracovišť	Počet zaměstnanců ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři		SZP	celkem	z toho	
		celkem	na 10 tis. žen			v amb.části. lůž.zařiz.	na 1 ženu
Benešov	14	11,99	2,53	14,35	101 367	9 378	2,1
Beroun	9	8,95	2,29	10,56	69 570	23 776	1,8
Kladno	24	19,88	2,57	29,24	140 751	33 592	1,8
Kolín	15	15,50	3,16	22,63	82 013	7 265	1,7
Kutná Hora	10	9,78	2,62	12,72	71 649	26 994	1,9
Mělník	12	16,38	3,37	13,41	95 707	30 068	2,0
Mladá Boleslav	14	15,02	2,58	25,65	136 463	25 007	2,4
Nymburk	13	9,50	2,17	10,35	83 505	1 438	1,9
Praha - východ	7	8,00	1,56	9,50	57 571	11 418	1,1
Praha - západ	7	5,80	1,28	6,00	41 643	-	0,9
Příbram	15	14,10	2,59	13,90	93 673	6 973	1,7
Rakovník	6	5,15	1,86	5,15	40 931	-	1,5
Středočeský kraj	146	140,05	2,42	173,46	1 014 843	175 909	1,8
ČR	1 455	1 499,98	2,86	1 892,28	11 080 979	1 835 930	2,1

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních); údaje zahrnují všechny pracovníky, tedy i zaměstnavatele, kteří sami v ordinacích pracují

Ženy užívající antikoncepci *) dle územních celků

Území, okres	Počet žen užívajících antikoncepci					
	celkem	% z žen fertiliního ¹⁾ věku	z toho			
			hormonální		nitroděložní	
			absolutně	v %	absolutně	v %
Benešov	10 294	45,3	8 716	84,7	1 578	15,3
Beroun	12 568	67,4	10 504	83,6	2 064	16,4
Kladno	14 397	39,0	12 711	88,3	1 686	11,7
Kolín	9 220	39,9	8 364	90,7	856	9,3
Kutná Hora	7 547	42,5	6 138	81,3	1 409	18,7
Mělník	8 940	38,4	7 715	86,3	1 225	13,7
Mladá Boleslav	11 301	40,0	10 341	91,5	960	8,5
Nymburk	10 975	52,7	9 589	87,4	1 386	12,6
Praha - východ	8 107	33,1	7 498	92,5	609	7,5
Praha - západ	4 618	21,3	3 998	86,6	620	13,4
Příbram	8 317	31,2	7 155	86,0	1 162	14,0
Rakovník	4 953	37,6	4 452	89,9	501	10,1
Středočeský kraj	111 237	40,1	97 181	87,4	14 056	12,6
ČR	1 195 325	47,2	1 026 746	85,9	168 579	14,1

*) Pod lékařským dohledem

¹⁾ 15 - 49 let

Péče o ženy v těhotenství a šestinedělí dle územních celků

Území, okres	Počet nově přijatých těhotných žen		Návštěvy ženských sester		
	absolutně	na 1 000 žen fertiliního ¹⁾ věku	celkem	z toho u	
				těhotných	šestinedělek
Benešov	829	36,5	192	92	100
Beroun	861	46,2	86	60	22
Kladno	1 739	47,1	151	22	129
Kolín	911	39,4	81	41	32
Kutná Hora	586	33,0	19	-	19
Mělník	1 525	65,5	-	-	-
Mladá Boleslav	1 011	35,7	-	-	-
Nymburk	817	39,2	191	33	149
Praha - východ	463	18,9	-	-	-
Praha - západ	369	17,0	32	21	10
Příbram	865	32,4	10	-	10
Rakovník	311	23,6	-	-	-
Středočeský kraj	10 287	37,1	762	269	471
ČR	106 869	42,2	16 979	5 275	10 386

¹⁾ 15 - 49 let

Dispenzarizované pacientky pro vybranou diagnózu dle územních celků

Území, okres	Novotvar in situ ¹⁾ (D05-D06, D07.0-3)	Počet prvně zjištěných onemocnění					
		prekancerózy děložního hrdla (N87.0-2)	ZN hrdla děložního (C53.-)	ZN těla děložního (C54.-)	ZN ovarií (C56)	ZN prsu (C50.-)	ZN ostatních lokalizací ²⁾
Benešov	16	204	9	22	16	68	2
Beroun	6	277	4	41	8	8	3
Kladno	4	1 250	11	19	11	13	9
Kolín	12	481	13	30	10	12	4
Kutná Hora	3	105	6	17	4	21	5
Mělník	14	1 322	9	12	8	9	9
Mladá Boleslav	5	121	9	21	7	5	8
Nymburk	27	242	13	13	6	13	3
Praha - východ	3	69	4	4	2	3	1
Praha - západ	4	139	1	1	-	6	1
Příbram	58	328	11	24	6	11	6
Rakovník	7	182	-	2	3	5	1
Středočeský kraj	159	4 720	90	206	81	174	52
ČR	2 036	29 399	1 200	2 086	1 096	1 544	460

¹⁾ D05.- carcinoma (novotvar) in situ prsu, D06.- carcinoma in situ hrdla děložního, D07.0-D07.3 carcinoma in situ jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

²⁾ C51.- zhoubný novotvar vulvy, C52 zhoubný novotvar pochvy - vaginy, C57.- zhoubný novotvar jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

Využívání lůžkového fondu ženských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Středočeský kraj	ČR
Počet oddělení	15	123
Počet zaměstnanců ¹⁾		
lékaři	85,48	789,69
střední zdravotničtí pracovníci celkem	337,10	3 436,89
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	274,32	2 770,35
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	55,90	497,87
Průměrný počet lůžek	707,50	6 529,15
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	434,2	4 207,3
na 1 lékaře	5,1	5,3
na 1 SZP u lůžka	1,6	1,5
Počet lékařů na 100 lůžek	12,08	12,30
Počet SZP na 100 lůžek	47,65	53,54
Počet hospitalizovaných	30 253	297 019
Nemocniční letalita	0,9	1,2
Využití lůžek ve dnech	224,0	235,2
Průměrná ošetrovací doba	5,2	5,2
Prostoj lůžek ²⁾	2,7	2,3

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s ženským oddělením v kraji:

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov
 Nemocnice Beroun
 Nemocnice Hořovice
 Nemocnice Kladno
 Nemocnice Slaný
 Nemocnice Kolín
 Nemocnice s ambulantní částí Kutná Hora
 Městská nemocnice Čáslav
 Nemocnice s poliklinikou Mělník
 Městská nemocnice Neratovice
 Klauďánova nemocnice
 Nemocnice a SZZ Nymburk
 NsP Brandýs nad Labem
 Oblastní nemocnice Příbram
 Nemocnice s poliklinikou Rakovník

Gynekologická a porodnická činnost dle územních celků

Území, okres	Gynekologická činnost				Porodnická činnost			
	počet operovaných ¹⁾ žen		počet zemřelých v souvislosti s gynekologickým onemocněním		počet porodů			
	celkem	na 1 000 žen	celkem	z toho operovaných	celkem	na 1 000 žen fertilního ²⁾ věku	z toho předčasné	
							absolutně	v %
Benešov	1 658	35,0	3	-	767	33,8	114	14,86
Beroun	1 715	44,1	3	1	737	39,5	99	13,43
Kladno	3 395	44,0	7	-	1 388	37,6	160	11,53
Kolín	1 189	24,3	2	2	790	34,2	106	13,42
Kutná Hora	1 444	38,7	1	1	559	31,5	85	15,21
Mělník	5 177	106,6	1	-	1 186	51,0	106	8,94
Mladá Boleslav	2 061	35,5	6	4	945	33,4	53	5,61
Nymburk	1 136	26,0	2	-	591	28,4	16	2,71
Praha - východ	922	18,1	1	-	507	20,7	43	8,48
Praha - západ	-	-	-	-	-	-	-	-
Příbram	1 633	30,0	-	-	747	28,0	70	9,37
Rakovník	1 017	36,9	2	-	401	30,4	47	11,72
Středočeský kraj	21 347	36,9	28	8	8 618	31,0	899	10,43
ČR	188 755	36,1	355	87	92 870	36,6	10 150	10,93

¹⁾ Včetně ambulantních operací a potratů s nutnou hospitalizací

²⁾ 15 - 49 let

**Počet ambulantních lékařů gynekologů na 10 tisíc žen
ve Středočeském kraji v roce 2003**

